

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 95

číslo: 19

10. května 2015

Cena: 8 Kč

Volby děkana HTF UK

Husitská teologická fakulta UK bude mít od 1. července nového děkana. Akademický senát fakulty by v této funkci rád viděl současnou proděkanku pro vědu a výzkum ThDr. Kamilu Veverkovou, Th.D.

K rozhodnutí senátu, které padlo 20. dubna, se nyní musí vyjádřit také rektor UK prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc. „Volby se zúčastnilo všech deset senátorů. Pro Kamilu Veverkovou hlasovalo sedm z nich,“ informoval o průběhu voleb předseda senátu doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Th.D. Současný děkan prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek, dr. h. c., povede fakultu až do letních prázdnin. Poté funkci předá svému nástupci. Pokud se rektor UK vysloví pro Kamilu Veverkovou, bude mít už čtvrtá fakulta UK ve svém čele ženu.

Zdroj <http://forum.cuni.cz/>

Kamila Veverková je církevní historičkou, jejímž zájmem je problematika českého osvícenství, reformního hnutí katolického duchovenstva v 19. století a církevních dějin téže doby. Zaměřuje se také na teologické aspekty v díle J. A. Komenského.

K. Veverková je duchovní naší Církve československé husitské; absolvovala na Husitské teologické fakultě nejprve magisterské a poté doktorské studium, které zakončila v r. 2003 doktorskou prací na téma „Dílo Antona Krombholze a jeho význam pro reformní teologické myšlení v Čechách“. Na HTF UK působila i nadále – jako vědecký pracovník katedry církevních dějin, později odborná asistentka a do současnosti také jako proděkanka pro vědu a výzkum.

red

Slavnostní odhalení plastik v Husinci

30. května proběhne v Husinci otevření Centra Mistra Jana Husa spolu se slavnostním odhalením plastik s husovskou tematikou. Záštitu nad sochařskými pracemi studentů Střední průmyslové kamenické a sochařské školy v Hořicích převzal předseda vlády České republiky Bohuslav Sobotka.

Spolupráce ČČSH s hořickou kamenickou školou probíhá od roku 2012. Motivační přednášky pro studenty zde vykonali prof. Petr Pitha, prof. Zdeněk Kučera a další.

Tři husinecké plastiky jsou součástí projektu k 600. výročí Mistra Jana Husa. Další práce z Hořic je určena pro Kostnici a v jednání je rovněž instalování sochy v areálu Husitské teologické fakulty na podzim. Autory plastik se společným mottem „Cesta ke smíření“ jsou Josef Knap (brána), Tomáš Zelený (sloup-kalich) a Ondřej Novák (kniha-kalich). red

Osvobození Plzně a Sbor Karla Farského

Letošní oslavy 70. výročí osvobození západních Čech americkou armádou jsou pro Plzeň, hlavní město kultury 2015, velkým svátkem. Pro nás mohou být zajímavé souvislosti dobových událostí s naší církví, toho času Českomoravskou.

V náboženské obci v Plzni, založené na sklonku roku 1920, sloužil od r. 1932 bratr farář Miloš Lochman, pomocným duchovním zde byl prof. Alois Tuháček. Oba byli na jaře 1944 za ilegální protinacistickou činnost zatčeni gestapem i s Tuháčkovou manželkou. Ta dostala tři roky vězení, Lochman pět a Tuháček patnáct let s tím, že jako český intelektuál měl vědět, co dělá. V souvislosti se zatčením zůstala kvůli cenzuře nevy-

dána čtvrtá část jeho liturgického díla, Bohoslužebné knihy ČČS, tzv. Tuháčkova misálu, která vyšla v doplněném vydání v roce 1952.

Prof. Tuháček byl při urychlené evakuaci kázně v německém Gollnowe sražen německým bachařem z auta, spadl a zranil se tak, že 16. 2. 1945 dotrpěl v lazaretu v Hamburku. Pohřben je údajně ve společném hrobě v Ohlsdorfu. Jeho manželka a farář Miloš Lochman přežili a vrátili se do Plzně 16. 5. 1945. Bratr Lochman sloužil v NO Plzeň-západ dále až do svého odchodu do Prahy na Malou Stranu v roce 1948.

Ale vraťme se k událostem kolem osvobození. Dne 15. 4. 1945 byly ve sboru na rohu Klatovské a Husovy

Pokračování na str. 4

Mistře Jene...

Za války jsme bydleli v Pelešanech č. p. 63, vesnici u Turnova, v domě Vejvodských a Noskových. Bylo mi 12 – 13 let, chodila jsem na bohoslužby do Husova sboru v Turnově. Jako duchovní tam sloužil farář František Krotíl, ve škole učil náboženství bratr Ouzký a také duchovní Černý. Malý pěvecký sbor vedla sestra Bartáková. Zpívali jsme píseň k výročí Husova upálení:

„Mistře Jene, my splníme tvůj odkaz, my splníme tvá přání. Ty jsi řekl: „Protož věrný křesťane, hledej pravdu, už se pravdě, miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu a braň pravdy, braň až do smrti.“ Odkaz: „Ty jsi řekl: Protož věrní, radím vám, abyste se milovali, dobrých násilím tlačiti nedali a pravdy každému přáli.“ „Mistře Jene, Mistře Jene, my splníme tvá přání!“ Tato slova tkví ve mně stále, díky Pánu.

Libuše Hanušová, roz. Řepková

Kdysi soukromá modlitebna bohaté židovské rodiny Hořovských (Horowitz), nyní památník téměř osmdesáti tisíc židovských mužů, žen a dětí zavražděných za druhé světové války, jejichž jména pokrývají stěny interiéru.

To je Pinkasova synagoga na pražském Josefově, stojící hned vedle hřbitova, který tak poskytl alespoň symbolické místo odpočinku těm, kdo většinou žádný skutečný hrob nemají.

Památník, naprosto ojedinělý ve svém kontextu, vznikl koncem 50. let a je dílem dvou akademických malířů - Jiřího Johna a Václava Boštika, kteří připravili koncept a posléze jména vlastnoručně, bez šablon, v abecedním pořadí napsali. Připojili i místa původu zemřelých, jejich data narození a úmrtí. Zvláštní, až mrazivě působivou atmosféru, dotváří zvukový záznam jmen zavražděných, která čtou Vlasta Chramostová a Radovan Lukavský, modliteb a v neposlední řadě známá výstava kreseb dětí z Terezína, umístěná v prvním patře, která umožňuje nahlédnout do světa

a myslí dítěte uzavřeného do židovského ghetta, v děsivém kontrastu jeho osudu. Ghetta, které nacisté vytvořili jako jakousi výstavku pro světové veřejné mínění a Mezinárodní červený kříž, idylické lázeňské místo, které jejich vůdce „daroval Židům“. Ghetta, které mělo před světem skrýt nepochopitelnou zrůdnost nacistických idejí a činů.

redakce

Kamarád československých letců

V řadách československé zahraniční armády ve Francii a Velké Británii bojovali během 2. světové války také duchovní různých vyznání. Jedním z těchto odhodlaných vlastenců byl bratr farář Karel Vítězslav Vít. Pro vojenskou duchovní službu měl – na rozdíl od většiny svých kolegů – výborné předpoklady. V roce 1938 absolvoval školu pro důstojníky duchovní služby v záloze, měl vynikající jazykové znalosti, jeho zdravotní stav a tělesná kondice byly nadřizovanými hodnoceny jako nadprůměrné.

Karel V. Vít se narodil v roce 1911 v severočeském Valtířově u Velkého Března. V roce 1930 se přihlásil na Husovu československou evangelickou fakultu bohosloveckou v Praze. Studia dokončil v roce 1937. Na kněze byl dr. Gustavem A. Procházkou vysvěcen v roce 1932. Krátce nato byl ustanoven duchovním ČČS(H) ve Slaném. V roce 1934 byl přeložen do Víně u Prahy. Vojenskou kariéru zahájil v červenci 1938, kdy složil zkoušku na důstojníka duchovní služby v záloze.

Záříjovou mobilizaci roku 1938 prožil u polní zdravotní roty. Levicově orientovaný kněz si už v této době uvědomoval, že je třeba obstat ve „zkoušce ohněm“, v boji práva proti nacistickému bezpráví, jež je postaveno na rasismu, antisemitismu a násilné národní expanzi. Kněžství, které na sebe vzal, mu neumožňovalo zůstat trpným divákem na straně zla. V církvi požádal o roční „zdravotní“ dovolenou a připravoval se na odchod z okleštěného Československa.

Pokračování na str. 3

Výročí génia

Existují pouze dvě cesty, jak žít svůj život: buď s vědomím, že nic není zázrak, nebo s vědomím, že všechno je zázrak.

V dubnu uplynulo 60 let od smrti geniálního teoretického fyzika židovského původu Alberta Einsteina, vědce, který teoretickou fyziku svým pokrokovým a převratným myšlením posunul mimo hranice tehdejšího chápání a svými pracemi otevřel lidstvu cestu k přímo neskutečným objevům. Lze jen s těžší vyjádřit v několika větách obrovský myšlenkový potenciál, šíří zájmu a schopností tohoto nevšedního člověka, vědce a pacifisty. Ano, přesvědčeného a urputného pacifisty. Albert Einstein nenáviděl zlo, bál se ho a věděl, že budoucnost lidstva je pouze v cestě míru a spolupráce jednotlivých národů, a to nejen na poli vědy. Trpěl vzrůstající vlnou nacionalismu ve své zemi a nesmírně sklíčen, po otevřeném nástupu nacismu k moci, ze své vlasti odešel. Nic jiného mu nezbývalo, byl pro svůj původ a otevřené vystupování proti Hitlerovi na seznamu osob určených k okamžitému zatčení. Po krátkém pobytu v jiných zemích se před šířící se hnědou rakovinou uchýlil do amerického Princetonu, kde získal místo profesora na univerzitě, aby zde nakonec svůj život tento geniální nositel Nobelovy ceny i završil. Nepiši zde o něm proto, abych připomínala jeho objevy na poli fyziky, dnes notoricky známé, ale abych poukázala na jeho celoživotní boj za mír a proti zlu. Zejména nyní, v čase, kdy si připomínáme výročí osvobození a konce nejstrašnější války v dějinách, je třeba připomenout skutky tohoto významného muže. Albert Einstein byl vojákem a bojovníkem proti fašismu na diplomatickém poli a svými intervencemi u vládních politiků a amerického prezidenta připravil Hitlerovi nejednu bezesnou noc. Vidím dnes jako velkou křivdu, že Einstein nebyl oceněn také Nobelovou cenou za mír, neboť by si to bezesporu zasloužil. Ačkoliv by ji zřejmě odmítl, neboť po celý svůj život trpěl výčitkami, že jeho teoretické objevy a matematické rovnice přispěly mimo jiné k vynálezu atomové bomby, byť to byla právě ona, jež napsala definitivní tečku za druhou světovou válkou.

Cesta lidstva dějinami je zkrátka plná paradoxů. Toho si byl i Einstein dobře vědom, obzvláště, když nedlouho po pádu hitlerovské lůzy zachvátila část Evropy další zhoubná nemoc, tentokrát oděná do rudého hábitu a laciných hesel. Albert, jak také jinak, proti komunismu otevřeně vystupoval, přimlouval se za vězněné a prosil o milost za odsouzené. Známý je jeho telegram Gottwaldovi, v němž orodoval za doktorku Horákovou a ostatní odsouzené v jejím procesu a žádal pro ně milost.

Albert Einstein zemřel v Americe v dubnu roku 1955, daleko od své vlasti, do které se už nevrátil. Odpočívá jistě v pokoji a sní svůj veliký sen o rovnosti, míru a spolupráci mezi národy. Dá-li Bůh, bude jednou jeho sen realitou pro všechny ty, kteří přijdou po nás.

Klára Břeňová

Z kazatelského plánu

Pátá neděle po Velikonocích

S plesáním to oznamujte, všude rozlašujte, rozneste to až do končin země: Hospodin vykoupil svůj lid. Aleluja. IZAJÁŠ 48,20

První čtení: Skutky 10,44-48

Tužby velikonoční (III):

2. Za duchovní probuzení v naší vlasti, za církev a její poslání ve společnosti, modleme se k Hospodinu.
3. Za naši věrnost biblickému poselství a horlivost v křesťanské službě, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, pro ty, kdo tě milují, jsi připravil radost nad každé pomýšlení. Vlij do našich srdcí lásku k tobě, abychom tě milovali nade vše. Dej, aby se na nás naplnila tvá zaslíbení! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Janův 5,1-6

Evangelium: Jan 15,9-17

Verš k obětování: Žalm 66,20

Verš k požehnání: Jan 15,16

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, vzkříšením svého Syna jsi nás povolal k novému životu. Svým slovem a svátostmi nás posiluj, abychom v novosti života naplňovali tvou vůli! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 21, 51, 66, 117, 140, 313

Události doby válečné na Jičínsku 1934 - 1945

Pokračování vyprávění

Miroslava Matouše z čísla 18

Náš poslední gymnasijský ročník prožíval maturitní období v napětí, co bude dále a co s námi bude po skončení studia. Profesori sice neslevili na svých požadavcích, ale před maturitou nám přece dost napověděli, na co se připravit. Maturoval jsem z francouzštiny mezi sedmi, ostatní ze třiatřiceti z němčiny. Příkladu roku byla maturita povolena jen z němčiny.

V profesorském sboru byl jen jeden nacistického smýšlení, jménem Kopecký. Nás neučil. Zasedl si na Zdeňku Kareisovou, židovku jen po otci, proto se na ni později nevztahovaly transporty. Proto se také Kopeckému nepodařilo vyloučit ji ze studia. Můj spolužák Jaroslav Neumann, také Žid jen po otci, byl mimo nebezpečí deportace do některého koncentračního tábora, ve kterém asi skončil kolega Jiří Heller, o němž se zmíním o něco dále.

V létě toho roku navštívil Prachovské skály Karel Hašler. Na nádvoří hotelu „Skalní město“ zazpíval za přítomnosti mnoha lidí, tiše naslouchajících: „Ta naše písnička česká, ta je tak hezká, tak hezká...“ Závěrem jsme na pokyn jeho ruky zpívali všichni. Mnozí plakali a utírali si slzy. Tehdy jsem viděl a slyšel statečného písničkáře poprvé a naposledy. Klid zbraní na německé západní hranici byl náhle přerušen. Hitlerova

vojska vpadla přes neutrální Belgie do Francie a obsadila bez valného odporu celé západní pobřeží od Francie přes Belgie a Nizozemsko i Dánsko až po Norsko; od Pyrenejí až za polární kruh. Ve známost vešel pojem Blitzkrieg. V památném železničním voze u Compiègne, kde byla na podzim roku 1918 podepsána kapitulace Viléma Německa, kapitulovala teď Francie. Očekávalo se přepadení Velké Británie. Denně bylo slyšet v rozhlasu píseň, končící refrémem „... denn wir fahren, denn wir fahren, denn wir fahren gegen England.“ (Byly i jiné, hrdé písně. Z jedné si pamatuji úryvek „Sa marschier mit ruhig festem Schritt.“) Tím nepochopitelnější bylo, že namísto toho přepadli Němci Sovětský svaz. Jak by to asi dopadlo, kdyby dříve táhli na osamocenou Anglii, vojensky nepřipravenou?

V radiu jsme tajně lovili „Benešov“, „Domaslavice“ a „Kroměříž“ (kromě říše). Nezasahuje snad do lidských mocenských plánů Vyšší říše? Pan profesor Mánek často komentoval probíhající boje a poukázal na dějinné souvislosti a poučení. Němci vítězili a my jsme se s tím hleděli za jeho účasti vyrovnávat s humorem. Tím je možno vystihnout víc než sociologickým rozbohem. „Pro pěstování árijské rasy platí podmínka: čistokrevný Němec musí být blond jako Hitler; stíhlý jako

Goering a ztepilý jako Goebbels.“ Byla vyhlášena akce sběr kostí. Před příchodem pana profesora Mánka nakreslil jeden z kolegů křídou na tabuli, jak by měl takový sběr vypadat. K tomu úhledně připsal parafrázi veršů vlastenecké básně: „Pracuj každý s chutí usilovnou / na národa roli dědičné. / Kosti mohou býti rozličné, / jenom vůli mějme všichni rovnou.“ Pan profesor pak doplnil plamennou výzvu svým komentářem.

Ještě před maturitou navštívil naši třídu pan profesor Halenčák z obchodní akademie v nedalekých Hořicích v Podkrkonoší s pozváním do jednoletého kursu s maturitou. Přihlásil jsem se a po prázdninách nastoupil. Mým bydlištěm byl pokojík v zahradním domku jedné paní vdovy – jméno už nevím – v Libonicích u Hořic. Studium obchodních předmětů mne příliš nezajímalo, a když Němci za měsíc další běh kurzu zakázali, ulehčilo se mi.

Pro jistý počet absolventů středních škol za nemožnosti dalšího studia vymyslela městská správa jakýsi bezpečnostní útvar. Činnost spočívala v pouhé tělesné přítomnosti na náměstí v přízemí nárožní budovy vedle Nerudovy ulice. Nečekaná, ale o to krásnější změna v mém životě nastala v červenci roku 1941, kdy jsem se seznámil s o málo víc než patnáctiletou dívkou z Ostroměře. Po pěti letech jsem si vzal Jarmilu Gabrielovou za ženu, a žili jsme spolu a později i s dětmi šťastně až do jejího odchodu na věčnost.

Pokračování příště

Nad Písmem

MŮJ DOBRÝ PŘÍTEL JEŽÍŠ

J 15,9-17

Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Jan 15,14-15

V Ježíši Kristu se Bůh přiblížil k člověku víc, než si často jsme ochotni připustit. Stvořitel a Vládce vesmíru se nám skrze svého Syna stal milujícím Otcem. A nejen to. V Ježíši Kristu přestává být Bůh pouze svrchovaným Pánem, ale stává se našim bratrem, a dokonce přítelem. Není snad většího obdarování než být druhým přijat za přítele. Natož když tím druhým je Bůh sám. O co větší váhu takové přátelství má, když si uvědomíme, že ne my, ale on si vybral za své přátele nás. Nikoli na základě našeho rozhodnutí, přičinění či zásluh, ale na základě nepochopitelné milosti. Ovšem proč si nás Bůh zvolil za své přátele, zůstává a zůstane tajemstvím. Podstatné je, že v Ježíši Kristu máme přítele, který je vždy blízko nás, kterému se můžeme svěřit a o kterého se můžeme opřít. S ním nejsme nikdy sami. Co je ovšem nejdůležitější – v Ježíši Kristu máme přítele, který za nás položil život.

Karl Barth nachází podobnost mezi vztahem Ježíše Krista k člověku a Frontenkameradschaft, tedy frontovým přátelstvím. Touto přibuz-

ností osvětluje těm, kdo prošli ohněm Velké války, právě Boží vztah k člověku. Ale nemusíme chodit až k hrůzám války.

Každý den našeho života je svým způsobem bojem. Bojem se světem, hříchem, se sebou samým. Bojem, který je těžký, ubíjející a často se i zdá, že je beznadějný. Avšak člověk zasažený zvěstí evangelia pocítuje, že na této frontě není sám. Že v bojové linii po jeho boku stojí někdo další. Ten, který je zde, i když se cítíme úplně osamělí. Ten, který bezvýhradně odpouští a nikdy neopouští. Přátelství s ním zapaluje oheň Ducha a je drženo láskou, která se bez zbytečného kárání a nárokování svobodně vydává na milost. Která je s tichou pokorou i úctou schopná sebeomezování a přijetí požadavků druhého.

Zjištění, že Ježíš je naším přítelem, by z naší strany nemělo zůstat bez odezvy. Ježíš po svých učednících a stejně tak po nás, pokud se chceme s čistým svědomím zvat křesťany, žádá, aby se milovali navzájem tak, jak on je milo-

val. Abychom si byli stejně tak dobrými přáteli, jako je nám ten, který pro nás zemřel přibit na dřevě kříže. Asi není třeba zdůrazňovat, že se nikdy nebudeme moci Kristu vyrovnat. Milovat se vzájemně tak, jako on miloval nás. Ale i přestože to je požadavek, který je za hranicí našich možností, přesto nám udává směr v neklidných vodách našeho života. A tak nás volá po nutnosti přesahu sebe sama. Spolu s darem, který v Kristově přátelství dostáváme, je na nás vložen požadavek, abychom si, jako jeho věrní učedníci, jako křesťané, navzájem byli přáteli. A to se vši hloubkou a opravdovostí frontového přátelství, abychom byli přáteli až na smrt. Žádá, abychom nesli dobré ovoce skutků lásky, které zůstává. Abychom sladili svůj krok s vanutím Ducha, který vane, kam chce a skrze naše jednání přináší ovoce víry světu. Neboť žádný skutek vykonaný v Duchu Ježíše Krista není promarněným úsilím a časem, nýbrž má absolutní hodnotu a trvalou platnost.

Filip Sedlář

Nebeský Otče, ty jsi poslal svého milovaného Syna Ježíše Krista, aby se stal z lásky k nám člověkem a krácel po této zemi, a tak s námi sdílel náš život. Nijak nelpěl na svém božském původu ani čistotě od hříchu, ale ponížil se až k smrti na kříži, aby jako náš Pán, bratr a přítel opět otevřel cestu k tobě. Prosíme tě, abychom, věrní jeho příkladu, byli sobě navzájem dobrými sestrami a bratry, věrnými přáteli, kteří touží po společném směřování v kráčení po tvých cestách. Abychom zažehnali sváry mezi sebou, a byli tak spolu s Kristem pevní proti sváru světa hříchu. Amen.

STŘÍPKY Z ARCHIVU

Jan Parkán - farář odsouzený na smrt

My z Dachau

Po třech letech odloučení od veškerého náboženského života církve vrátil jsem se z koncentračního tábora v Dachau. O poměrech v táborech bylo již napsáno dosti, právě tak o zacházení s vězni a vše je to, bohužel, pravda. Naše příslušníky bude však snad zajímat, jak jsme tam v koncentračním táboře žili my, českoslovenští duchovní.

V Dachau byli soustředěni všichni kněží všech vyznání – a řekl bych, snad všech možných národností. Z počátku byly jim vyhrazeny tři, později dva a nakonec jeden blok, tj. jeden táborový barák. V čase mého příchodu do Dachau byly to bloky 28 a 30 pro kněze polské a Čechy a blok 26 pro německé duchovní. Na tomto bloku byla i kaple, která sloužila katolickým i evangelickým (protestantským) bohoslužbám bez rozdílu. Z katolických polských kněží, jichž přišlo do Dachau v roce 1940 asi 2000, zbylo nakonec 777. Nevím ovšem ani dnes, stačí-li jim tato německá lekce. Čekají dnes asi také, kdo si je najme.

Co mám říci o německých duchovních? V neděli před svým zatčením v červnu 1942 četl jsem v úvodníku jedné českých novin větu: Za to, jak národ vypadá, jsou především odpovědní jeho vychovatelé, učitelé a kněží. Dnes vím, že autor, ať už to byl kdokoliv, měl pravdu. Německých kněží bylo zavřeno procentuálně

velmi málo a z tohoto mála ještě méně bylo těch, kteří byli uzavřeni v koncentračních táborech pro svůj postoj proti režimu. I u nich již bylo pevně zakořeněno učení o nadřazenosti německé rasy a na kolegy ostatních národností hleděli vždy spatra. Páli si, myslím, porážku hitlerovského režimu, ale většina do poslední chvíle věřila v německé vítězství v této válce. Sami dobře věděli, jak je národ prosáklý nacistickou naukou. Vzpomínám na výrok jednoho německého katolického duchovního, když se německý tisk rozhorloval nad bombardováním německých kostelů: „Národ, který věří v Hitlera, nepotřebuje kostelů.“

Protestantských duchovních německých bylo v Dachau mizivé procento v poměru k jejich převládající většině v Německu. Byli zřejmě loajálnější k režimu než katolíci. Bít ovšem, mlátit a vyhazovat Rusy, kteří přišli prosit o kousek chleba, uměli četní katolíci i protestantské duchovní svorně. Byli to přece Němci!

Tím radostněji vzpomínám opravdu bratrského soužití nás československých duchovních v Dachau mezi sebou, i s československými evangelickými duchovními, osvědčeného zvláště v nejtěžších chvílích, kdy jsme se dělili o poslední. Kéž to přispěje k opravdové spolupráci obou církví! Nemohu nevzpomenout ani opravdového přátelství s některými

katolickými českými duchovními, kdy v smutných i radostných chvílích bylo rozhodující ne vyznání, ale obětavé české lidství.

Vzpomínám, jak jsme s br. Vyšohledem a Vízkem sledovali zprávy o životě naší církve, které nám naše rodiny posílaly „zabunkrované“, tj. velmi dobře ukryté v balíčcích z domova. Jak úzkostlivě jsme kontrolovali postoj vedení církve, který zaujalo nebo muselo zaujmout k různým událostem v oněch letech!

Toto asi jsem považoval za nutné říci našim bratřím a sestrám a toho si musíme být vědomi při řešení nových úkolů a postavení naší církve v pohraničí, poněvadž tzv. sudetskí němečtí duchovní, z nichž bylo zatčeno jen několik katolických, cítili se vždy Němci celou duší.

Oni sami nejlépe vědí, jak se chovali v roce 1938 i dříve, a my to víme také!

Jsem šťastní, že jsme zase u svých a mezi vámi. Vítám rozhodné úsilí ústřední národní správy církve československé o očistu i v našich řádech, její snahu co nejrychleji urovnat půdu pro novou náboženskou práci, která prodchnuta ne náboženskou tradicí, ale tradicemi, které znamenají život, musí bezpodmínečně vésti k vítězství Zákona Božího i v srdcích našeho drahého národa.

K. Valč

Český zápas 3, 28. června 1945

(Dokončení z minulého čísla)

Vyšetřovací vazbu prodělal společně s dalšími kolínskými přáteli v Kutné Hoře, kde ho naposledy navštívil i jedenáctiletý syn Pavel: „Otec měl při návštěvě zlomenou klíční kost, říkal nám s mámou, že spadl ze schodů. Nepoznával jsem ho, byl šedivý, zarostlý, bez brýlí, které mu sebrali. No, nebyl na něj hezký pohled. Mohl mě vzít na chvíli do náruče a dostal jsem pusy.“

Dne 12. června 1943 byl bratr farář společně s ostatními „Zemanovci“ převezen do Malé pevnosti v Tezicích, odkud byl 13. prosince 1943 s dalšími spoluvězni transportován do káznice v Gollnově u Štětína. Sem dorazili krátce před Vánoce 1943.

Vím, že v Gollnově byli vězněni i další dva duchovní ČČS(H) – prof. Alois Tuháček a František Valeš, ale nemáme zprávy, že by se setkali. Prostřednictvím evangelického pastora se mu zde dostala do rukou Bible, z domova získal fotografie manželky a syna. Zároveň se poprvé mohl seznámit s obžalobou.

Po mnohaměsíčním věznění v samovazbě byl bratr farář převezen do Litoměřic k soudnímu přelíčení. Dne 9. listopadu 1944 si vyslechl rozsudek: Pro rozšiřování nepřátelské propagandy, pro účast na hnutí odporu, pro účast na velezrádné činnosti a pro přípravu násilného převratu se odsuzuje k trestu smrti. Po vynesení rozsudku byl ještě v soudní síni s dalšími třemi na smrt odsouzenými členy Zemanovy skupiny spoután železy. K výkonu rozsudku byl odvezen do Drážďan, kde čekal na výsledek žádosti o milost. Naposledy ho zde navštívila manželka Marie, která společně s představiteli ČČS(H) podnikala kroky na jeho záchranu.

Rodina i církev se pokoušely dosáhnout omilostnění. Jihlavský farář Jaroslav Vyskočil, který se s rodinou léta přátelil, nabídl manželce Marii pomoc. „Zajel jsem s manželkou a sestrou br. Parkána na Ústřední radu v Praze, jednali jsme s bratrem ředitelem Františkem Pokorným. Výsledkem byl osobní dopis br. biskupa Ferdinanda Stibora říšskému biskupu Ludwigu Müllerovi v Berlíně, v němž jej biskup Stibor prosil jménem svým i rodiny Parkánovy

o přimluvu. Před Vánoci (1944) psal mi br. ředitel František Plechatý, že Janu Parkánovi byla milost udělena. Spěchal jsem do Dvorců, abych Parkánovým dal nejkrásnější vánoční dar – zprávu, že syn bude žít,“

vzpomíná na sled událostí v kolínské farní kronice bratr farář Vyskočil. V té době nebylo už nic známo o místě pobytu uvězněného Jana Parkána. Po těžkém bombardování Drážďan v únoru 1945 byli vězni přesunuti do Mišně. Asi po čtrnácti dnech následoval další transport do Lipska.

Na jeho poslední dny vzpomíná očitý svědek, kolínský profesor Jan Luňáček: S Parkánem jsem mluvil o jeho rodině. S láskou mi ukazoval fotografie své choti a chlapce a těšil se na shledání. Duševně se držel velmi dobře a statečně, tělesně jeho zdraví bylo podlomeno. Rovněž Lipsko bylo v tomto čase silně bombardováno, částečně poškozena byla i věznice. Krátce před osvobozením města byl Jan Parkán společně s desítkami spoluvězňů 16. dubna 1945 zastřelen. Zpráva o omilostnění k adresátovi nedorazila. Vstříc svému Pánu odešel v devětatřiceti letech. Svůj životní odkaz zanechal v dopise na rozloučenou: „Víru jsem dosud neztratil, a proto se s Vámi dosud neloučím, neboť věřím v pomoc Boží a ve spravedlnost. Buďte silní a stateční, modlete se a věřte! Bůh je všemohoucí a cesty jeho jsou nevyzpytatelné. Já jsem zcela klidný a vyrovnaný. Věřím, že má vina není tak veliká, abych byl tolik trestán. Jedná se více o Vás, než o mne.“

Po válce byl z pověření prezidenta republiky Jan Parkán vyznamenán in memoriam Československým válečným křížem 1939. V duchu slov Pisma: „Mějte v paměti ty, kteří vás vedli a kázali vám slovo Boží. Myslete na to, jak dovršili svůj život, a následujte je ve víře!“ (Žd 13,7) byla 12. října 1947 Janu Parkánovi na tolerančním kostele v Humpolci, kde působil jako první duchovní správce, odhalena pamětní deska.

Stejně počty se mu dostalo 2. května 1965, kdy byla pamětní deska s jeho jménem instalována rovněž v Husově sboru v Kolíně.

Martin Jindra

Kamarád...

Pokračování ze str. 1

Jak vyplývá z pozdější Vítovy korespondence, byli o jeho záměru odejít do zahraničí informováni a pomoc mu poskytli někteří jeho blízcí spolupracovníci. Sám o tom z Londýna v srpnu 1945 napsal: „Dík bratřím a sestřím z náboženské obce vinošské, kteří znají mé úmysly a cíl, pomohli mi slovem i mlčením. Dík tehdejšímu výboru Jednoty duchovenstva a těm bratřím z ústřední a diecézní rady, kteří mi byli skutkem i radou při přípravě k útěku nápomocí.“

Okupovanou vlast bratr farář opustil na konci roku 1939. Jeho cílem byla Francie, kam dorazil v lednu 1940. Ve

Francii působil nejprve jako duchovní pod vojenskou správou Československého národního výboru v Paříži. Úzkou spoluprací navázal především s Československou evangelickou misí, která pečovala o duchovní potřeby evangelické krajanské komunity. „Když jsem přijel do Paříže, bylo mou první starostí, dostat se do styku se svými kolegy v misijní práci. S radostným očekáváním jsem tedy přišel do č. 61 v ulici Bonaparte. [...] Na šesti čtverečních metrech osm lidí se střídalo: Misie evangelická, Církev československá, propaganda; administrace a expedice „Evanjelických hlasů“ (českoslov. i francouzského vydání); redakce, administrace a expedice „La Démocratie Tchecoslovaque“ a všechno, co s tím souvisí – sociální

práce, archiv, matriky, kartotéky, korektury atd.“

Vedle společné práce s Československou evangelickou misí se Karel V. Vít podílel na ustavení a státním schválení ČČS(H) ve Francii. Výdatné podpory se mu v této snaze dostávalo z Velké Británie od bývalého tajemníka Ústřední rady ČČS(H) pověřeného zahraničními styky, toho času profesora Manchester College v Oxfordu dr. Františka M. Hníka. V březnu 1940 „Evanjelické hlasy“ přinesly informaci o založení Výkonného výboru Církve československé ve Francii. V květnu téhož roku se zpráva o schválení Církve československé ve Francii objevila i na stránkách „Československého boje“. Pisatel článku neopomněl zdůraznit, že se tak stalo právě v době, kdy protektorátní úřady přiměly ČČS(H) ke změně jména na „Církev českomoravská“. Tato změna však nebyla pařížským Výkonným výborem Církve československé akceptována. Naopak vyzýval všechny příslušníky ČČS(H), aby zůstali věrni zásadám a duchu své církve, jako jsou věrni Československé republice, její jednotě a jejímu vedení v zahraničí.

Vůbec první bohoslužby na francouzské půdě sloužil Karel V. Vít 7. března 1940 v Tours. Skupina osmdesáti československých letců si zde připomněla 90. výročí narození prezidenta T. G. Masaryka. Bratr farář ve své promluvě vojákům zdůraznil prezidentova slova, která pronesl před svým odchodem z veřejného života: „Budete se na vás dívat, jak to povedete.“ O tři dny později ČČS(H) konala při stejné pří-

K. V. Vít (vlevo) s delegáty ČČS(H) odlétajícími na konferenci svobodných křesťanských církví, 1946

ležitosti bohoslužby přímo v Paříži. Díky několika dárkyním se při nich podařilo shromáždit první finanční příspěvky na fond pro československé vojáky ve Francii.

Duchovní Karel V. Vít rovněž zastupoval ČČS(H) při bohoslužbách konaných k významným výročím, událostem a památným dnům. Když se 13. března 1940 konal v opatství Pontigny pohřeb francouzského filozofa Paula Desjardina (francouzský filozof a novinář, který 30 let organizoval mezinárodní setkání filozofů a intelektuálů v opatství Pontigny), delegovaly Československá kolonie v Paříži, Československá evangelická misie a ČČS(H) Karla V. Víta, aby pronesl smuteční projev nad rakví zesnulého profesora. Jako představitel ČČS(H) také spolusloužil slav-

nostní bohoslužby na počest T. G. Masaryka (17. března 1940) a M. R. Štefánika (5. května 1940); od března 1940 pravidelně konal každou první neděli v měsíci bohoslužby ČČS(H) v Paříži.

Dne 5. června 1940 byl Karel V. Vít povýšen na ppor. duchovní služby v záloze s účinností od 1. května 1940. Do té doby byl veden jako svobodník, přestože by mu důstojnická hodnost přináležela. Dne 24. května 1940 Československá vojenská správa rozhodla o jeho přidělení k náhradnímu tělesu 1. čs. divize, kde bylo pro duchovní službu ČČS(H) v rámci nového uspořádání vyhrazeno jedno místo. Přesto Karel V. Vít nadále částečně působil v Paříži, kde se věnoval věřícím ČČS(H).

Martin Jindra

Osvobození ...

Dokončení ze str. 1

třídě naproti Divadlu J. K. Tyla slouženy poslední německé evangelické bohoslužby za účasti 154 věřících. Bohoslužebná sbírka vynesla 764 protektorátních korun. Již 6. 5. 1945 Revoluční národní výbor města Plzně předal objekt sboru německé evangelické církve v ČSR do národní správy Náboženské obce Církve československé Plzeň-západ. Zásluhu na tom měl důstojník československé armády a člen ČČS bratr Jindřich Krejčík, který výboru toto předání doporučil s tím, že ČČS neměla do té doby v Plzni vlastní kostel. 13. 5. 1945 byly v tomto kostele, který byl přejmenován na Sbor

Karla Farského, slouženy první „československé“ bohoslužby, které vedl zástupce faráře bratr Jaroslav Fiedler. 7. 12. 1945 pak tamtéž probíhaly oslavy 25 let od založení náboženské obce ČČS v Plzni. Za zmínku také stojí, že dne 29. 6. 1946 II. řádný sněm ČČS vyslovil uznání liturgickému dílu a čest památce prof. Aloise Tuháčka. Budova kostela však byla kvůli ostřelování americkými i českými kulkami značně poškozena, neboť se v jeho zvonici během povstání ukrýval německý ostřelovač. Osvobozování města tak odnesl zvon, odlitý v Norimberku v roce 1874 zvonářem Johanesem Zeltnerem. Dvakrát prostřelený korpus zvonu je nyní vystaven u vchodu do sakristie sboru. Silně poškozena střelbou byla fasáda, dveře a okna průčelí kostela. Oltářní obraz Zmrtvýchvstalého Krista od německého malíře Carla Johanna Nepomuka Hemerleina, jenž byl darován sboru manželkou stavitele Augustou Danielovou

v roce 1868, měl šest průstřelů. Obraz byl později retušován, poškozené kulaté okno uprostřed fasády nad vchodem do kostela bylo v roce 1971 nahrazeno mozaikou „Strom života“ a opatřeno znakem ČČSH podle návrhu prof. Jindřicha Metyše a nad ním na fasádu umístěn kovový nápis „Sbor Karla Farského“. První patriarcha byl zvěčněn bustou sochaře J. V. Schwarze, umístěnou na tympanonu nad vchodem do kostela. Přilehlá budova bývalé školy a fary byla přidělena Církvi československé v roce 1952, kdy začala sloužit zároveň náboženské obci i nově vzniklé plzeňské diecézi. Zajímavou souvislostí je, že už před první světovou válkou došlo k dohodě mezi českými a německými evangeliky o nepravděpodobném konání bohoslužeb v českém jazyce v tomto sboru, otevřeném v roce 1869. První česká bohoslužba se zde konala již 22. 2. 1903. Pro srovnání, výše uvedené divadlo J. K. Tyla v Plzni bylo dostavěno a otevřeno v září roku 1902.

Podle Kroniky NO Plzeň-západ zpracované Ing. Václavem Jirincem sepsal Tomáš Procházka

Karel Vít při 50. výročí bitvy o Británii - St. Clement Danes Church of the RAF v Londýně, 1990. Viz článek na straně 3.

ZPRÁVY

Rok 2015 u manželů Němečků
V tomto roce slaví manželé Němečkoví z náboženské obce Rokycany několik významných jubileí: Libuši Němečkové je 93 let a jejímu manželovi 95 let. Letos také uplyne 69 let od přijetí svátosti manželství.

Milí Němečkoví, my, přátelé z rodiny církve, jsme měli možnost se s vámi radovat z jubileí letošního roku. Bůh vám žehná – to je zřejmé. Máte báječnou širokou rodinu – všichni se k vám rádi vracejí a všichni vás oba milují. A to se týká i nás z církve.

Přejeme celé rodině – zejména vám, jubilantům, sílu k dobrému životu, radost a spokojenost.

Váš přátel z rodiny ČČSH

Setkání rodin s dětmi

Koná se 22. - 24. května v křesťanském středisku Zahrada (Lipová 166/26, Bmo). Na programu budou hry a povídání nad Bibli pro děti, rozhovory o víře i o partnerství pro rodi-

če, společné dětské modlitby, divadlo pro malé i velké, nedělní dětská bohoslužba, hry, dětský koutek a mnohé další.

Příspěvek na stravu: dospělý: 400,-; dítě starší 2 let: 200,-; dítě mladší 2 let (s vlastním jídlem): 0,-; dobrovolník/ice (od 12 let): 200,-. Přihlašte se do 17. května na adrese www.ccshturany.cz na příslušných odkazech. Více informací: irena.kosickova@gmail.com. SK

Zacheus v květnu

Jihlavský klub Zacheus uvádí:

- 12. 5. 19 h - Modlitba Taizé (v kostele sv. Kříže)
- 17. 5. 10 h - Setkání rodin s dětmi a malým divadélkem v klubu
- 26. 5. 18 h - Jan Hus - kněz a mistr (II. Husovo venkovské působení a cesta na koncil - historická přednáška /F. Tichý/) Adresa: Komenského 20, Jihlava; facebook: Zacheus Klub; e-mail: frantisektichy@email.cz. FT

Slavnostní večer k MJH

ČČSH společně s ČCE připravují slavnostní večer k 600. výročí Mistra Jana Husa, který proběhne ve Smetanově síni Obecního domu v Praze v pondělí 6. července od 19.30. V programu mj. projevy a koncert. Podrobné informace a kontakt k objednávkám vstupenek najdete na webu církve v rubrice „Zprávy“.

Pozvání na besedu

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s Ing. T. Dudou na téma „Certifikace lesa“, která se bude konat v úterý 12. května od 17.30 h v přízemí kláštera Emauz v Praze 2, Vyšehradská 49. JNe

Dny vděčnosti za stvoření

Ekologická sekce České křesťanské akademie vyhlašuje při příležitosti Dnů vděčnosti za stvoření 2015 výtvarnou soutěž pro děti na téma Dary Země. Obrázky malované či kreslené libovolnou technikou nebo vytvořené koláž zasílejte poštou do pátku 26. června. Další propozice soutěže najdete na webu www.ccsch.cz v rubrice „Nabídky“.

O náboženském chování v ČT

V srpnu 2014 jsme v Českém zápase informovali o dokumentárním cyklu ČT, jenž je zaměřen na dosud neznámé poznatky o chování věřících lidí, o „náboženském chování“. Tvůrci při natáčení dokumentu využili výsledky výzkumů moderní vědy. První z dílů pořadu, který vznikl v brněnském studiu, vysílá ČT2 10. května ve 13.50, další dva díly jsou vysílány 17. a 24. května ve stejném čase.

Z EKUMENY

VYSLÁNÍ DALŠÍHO DUCHOVNÍHO KE SLUŽBĚ V ARMÁDĚ ČR

Za účasti předsedy ČBK Dominika Duky a předsedy ERC Daniela Fajfry byl 19. dubna oficiálně vyslán do duchovní služby v armádě bratr Jiří Pešek, který naposledy působil jako duchovní v Chocni. Ekumenické bohoslužby se při této příležitosti zúčastnili také představitelé města Chocně v čele se starostou Ladislavem Valtrem či představitelé armády, včetně budoucího nadřízeného br. Peška pplk. Martina Špičáka. Událost byla mimořádná nejen díky zcela naplněnému kostelu sv. Františka Serafinského, ale i tím, že se na ni sešlo všech 31 kaplanů Armády České republiky. Dle www.christnet.cz

MEZINÁRODNÍ EKUMENICKÉ SETKÁNÍ ŽEN V PRAZE 27. - 31. KVĚTNA

Ženy čtyř zemí střední Evropy (Německo, Rakousko, ČR, SR) z různých křesťanských církví a denominací se sejdou na konci května v Praze, aby společně uvažovaly nad tématem: 25 let po změnách ve střední Evropě - co jsme získaly a co jsme ztratily? Setkání proběhne 27. - 31. května v klášteře U kapucínů na Loretánském náměstí a pořadatelé jsou Ekumenické fórum křesťanských žen v ČR a Unie katolických žen. Každý den bude zahájen i zakončen společnou ekumenickou modlitbou v kapli kláštera (8.30 a 19 h), kterou vždy připraví sestry z jedné zúčastněné země. Reflexe se uskuteční ve třech blocích: v pátek odpoledne na téma „Společnost a ekonomika“ (15 h), v sobotu dopoledne na téma „Církev a ekumena“ (9.30 h) a v sobotu odpoledne na téma „Žena a rodina“ (15 h). Po úvodní přednášce (J. Sokol, J. Špak, B. Boučková) bude následovat panelová diskuse a sdílení vlastních zkušeností. Celý program bude simultánně tlumočen z a do němčiny. V sobotu večer bude setkání ozdobeno koncertem v refektáři kláštera (20 h), kde soubor Trio cantabile přednese různé skladby inspirované ženskými postavami v Bibli. Setkání je otevřeno pro všechny, kdo se chtějí s námi zamýšlet nad uplynulým obdobím a sdílet své zkušenosti. Uskuteční se za finanční podpory Nadačního fondu Věry Třebické-Řivnáčové a Česko-německého fondu budoucnosti.

Dle webu Ekumenického fóra křesťanských žen v ČR M. Kopecská

PAPEŽ FRANTIŠEK ZDŮRAZNIL ÚLOHU ŽEN V CÍRKVI

Je nezbytné dát v církvi větší prostor ženám. Uvedl to papež František během audience pro účastníky plenárního shromáždění Papežské rady pro kulturu. Tématem zasedání, které proběhlo v únoru 2015, byly „Ženské kultury: rovnost a rozdílnost“.

„Jedná se o to, zkoumat kritéria a způsoby, aby se ženy cítily nikoliv hosty, nýbrž plně účastny různých sfér společenského a církevního života,“ uvedl papež, který také připomněl, že samotné slovo církev je ženského rodu. „Tuto výzvu již není možné odkládat. Říkám to pastýřům křesťanských společenství, kteří zde zastupují celou církev, ale také laikům a laičkám, kteří se různými způsoby věnují kultuře, vzdělávání, ekonomii, politice, jsou angažované ve světě práce, v rodinách, v řeholních institucích.“

Ve své promluvě komentoval římský biskup několik témat, jimž se účastníci plenárního shromáždění věnovali.

Západní společnost již před časem opustila pojetí, podle kterého je žena podřízena muži, stejně jako pozdější model, v němž jsou muž i žena ve všem stejní. Nyní se podle papeže vytvořil model „vzájemného doplňování v rovnosti a rozdílnosti“. Muž i žena mají stejnou přirozenost, avšak různé způsoby jejího vyjádření: „Jeden je potřebný pro druhého, aby opravdu dosáhl plnosti lidské osoby.“ Další důležitý aspekt ženy, který papež zdůraznil, je její plodnost a schopnost chránit život. To je možné chápat v tělesném i duchovním slova smyslu. František ocenil příspěvek žen, které se věnují rodině, vzdělávání, pastoraci aj.: „Vy, ženy, umíte ztělesnit něžnou tvář Boží, jeho milosrdenství, které se projevuje jako ochota darovat čas spíše než zabírat prostor, přijímat spíše než vylučovat. V tomto smyslu rád popisuji ženský rozměr církve jako luno, které přijímá druhého a přivádí jej k novému životu.“

V životě církve by se měl podle papeže dát prostor ženám: „Je zapotřebí, aby byla žena v komunitách rozsáhlejší a výrazněji přítomna, abychom mohli vidět mnoho žen zapojených do pastoračních úloh, doprovázení lidí, rodin a skupin, stejně jako do teologické reflexe.“

Papež také připomněl nezastupitelnou úlohu žen v rodinách. I když mají být ženy přítomny v různých sférách veřejného života, je třeba zachovat „jejich zcela přednostní účast a pozornost v rodině a pro rodinu. (...) Dary jemnosti, zvláštní citlivosti a něhy, jsou nejen ryzí silou pro život rodin, ale také skutečností, bez nichž by bylo lidské povolání neuskutečnitelné,“ uvedl papež František.

Autor: Ondřej Mléčka, podle čbk

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

JEŽÍŠOVA MODLITBA ZA UČEDNÍKY

Doplňte do věty chybějící dvojice písmen z nápovědy (zde jsou však přeházené):

O..E ..OS.. ZA V..CH.. KT..É J.. .. D.. ..AÑ .. P..D V..M Z..M

Nápověda:

SI, ŘE, ÍM, ŠE, LÝ, ER, TČ, JE, PR, AL, NY, MI, CHR, ŠÍ

(Řešení z minulého čísla: B, G.)

Jana Krajčířiková

Týdeník Církve československé husitské

Český zápas

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321 Předplatné: F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklama: A.L.L. production tel. 234 092 866, e-mail: martina.machackova@predplatne.cz

